

TELEGRAFUL ROMÂNULUI.

Nr. 61.

ANULU XXIV.

Sabiiu 11/13 Augustu 1876.

Telegrafulu ese Duminec'a si Joi'a, la fie-care d'oué septemani cu adansulu Foisioréi. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la expeditiua 'a Jolei, pre afara la c. r. poste cu bani zat' a prin scrisori, francate, adreseate c'atra expeditiua. Pretulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pre anu 7 fl. v. a. iar pre o jumetate de anu 3 fl. 50. Pen-

tr'celelalte p'arti ale Transilvaniei at pentru provinciele din Monarchia pre unu anu 8 fl. i'era pre o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri streine pre anu 12 1/2, anu 6 fl. Inscrutele se platescu pentru intai'a ora cu 7 cr. sirulu, pentru a dua' ora cu 5 1/2, cr. si pentru a trei'a repetire cu 3 1/2, cr. v. a.

Cuventarea P. Ass. cons. Zach. Boiu la parastasulu arangiatu de Asociatiune pentru metrop. Andreiu bar. de Siagun'a.

Sabiiu 29 Iuliu (10 Aug.) 1876.

„Fericiti cei repozati intru Domnulu, cari moru de acum, asiá dice Duchulu, — ca se odihnescu de ostenelele lor, ear' faptele lor vor merge cu ei!” Apocalipse capu 14, versu 13.

De câte ori provedinti'a divina in neadormit'a sea priveghiare asupr'a destineloru omenimei va se radice unu poporu la stadiu noué ale desvoltarei si perfectiunarei, totu-déun'a i tramite barbati extraordinari, inzestrati cu facultati distinsse spirituali si morali, imbracati — dupa cuventulu s. scripturi — cu putere de susu, cari se i pre-mérgea cu cuventulu loru celu potinte si cu esemplulu loru celu luminatoriu. Astfelu de barbati vietuescu adeveratu in presintele tempulor lor, inse ochiulu loru spirituale petrunde aduncu in profundimea trecutulu si departe in inaltimea venitoriulu; si asemenea piscuriloru de munti eterni ei vedu déjà radiele sórelui resarindu, pre cându mii si millióne de alti moritori suntu inca in nópte si somnu aduncu. Ei cu viéti'a loru spirituale alérga adeseori cu dieci, cu sute de ani inaintea massei celei mari a contempuraniloru lor, si ceea-ce, multime este acoperitu si invelitu, ei prevedu cu claritate profetica; ba venitoriulu face déjà o parte essentiala a vietiei lor. De aci esact'a cunoscintia, ce au ei despre starea poporulu lor in raportu cu alte popore; de aci petrundera loru de trebuintiele poporulu lor; de aci aflarea mijlocorloru salu-tifere c'atra ajungerea scopuriloru celoru inalte, spre cari nisuescu; de aci uneorisi ajungerea — in totale séu in parte — a celoru scopuri, — dar' si pâna atunci liniscea loru sufletésca, privirea loru plina de incredere in venitoriulu, si acceptarea dela tempu a maturisarei ideiloru semenate de densii.

Intrebati istori'a, magistr'a vietiei, si ea ve va spune, cine a fostu unu Moise pentru Evrei, unu Licurgu pentru Spart'a, unu Solone pentru Atin'a, unu Num'a Pompiliu pentru Rom'a, unu Socrate pentru tota anticitatea cá modelu alu virtutei si preparatoriu de departe alu călei lui Iisusu Christosu!

Si poporulu român — cá se venimu cátu mai curendu la densulu, carele este obiectulu predilectiunei nóstre — si poporulu român a fostu fericitu si onoratu de providintia, a produce din sinulu seu astfelu de genii binefacatori, astfelu de barbati luminatori, conducatori si fericitori ai poporulu lor. Căci pre cându elu in patri'a sea stravechia se despoia prin fortia si astutia de drepturile sele, ba chiaru credinti'a lui strabuna i se imputa de crima, pre atunci de o parte Radu Negru, ear' de alta parte Ioanu Dragosiu i afla unu asilu siguru pentru amendoué, i pregatescu o patria noua, unde se póta radica altare si se póta desvolta liberu cultulu individualitatiiei sele nationali, alu independintiei sele politice si alu evlaviei sele ereditate dela strabuni. Cându órdele barbare ale semilunei amenintiau crucea, si cu ea impreuna civilizatiunea lumei, atunci vine unu Stefanu celu Mare alu Moldaviei, unu Ioanu de Hunedór'a si Mateiu Corvinu ai Ungariei, unu Mircea si Mihaiu Bravulu ai Romaniei, a infrunta sumeti'a ei si a dá lunei esemplulu celu maretu,

cum ei lupta cá reprezentanti ai Europei intregi pentru salvarea evangheliei lui Christosu. Totu asemenea se radica la tempulu loru domnitorii Vasiliu Lupulu, Mateiu Besarabu, Alexandru celu Bunu, Constantinu Brancovanu, totu asemenea metropolitii Varlaamu si Sav'a, Teodosiu si Veniaminu si Dionisiu, si multi alti barbati romani, pentru de ada' poporulu loru scóle si tipografii, sánt'a scriptura si codici de legi, institute sciintifice, artistice si filantropice, si astfelu a-lu chiamá la o viétia noua spirituala. Ear' venindu mai aproape de noi, pre cându poporulu românulu transilvanu se proclamá din partea potintiloru dilei, numai de „miseria plebs contribuens”, numai de o massa cruda, destinata a servi imbui-barei unei caste privilegiate, pe atunci Georgiu Sincal, Petru Maioru, Samuilu Miculu — Klein — si altii i aducu aminte de originea lui cea inalta, pogóra, cá noi Promethei, din ceru foculu drepturiloru lui eterne neprescriptibili omenesci, lu invétia a cunosce trecutulu seu si a sperá intr'unu venitoriu. Si cându chiaru in patri'a mai propria romana strainismulu intru atát'a innecase consciintia nationala, încátu numele de românulu devenise nume de injosire si umilire, pre atunci Georgiu Lazaru trece Carpatii si striga fratiloru sei cu tari'a si energi'a unei trambitie de archangelu: Desceptati-ve! — apoi restituie poporulu seu tipulu lui primitivu, si face modest'a sea catedra profesoralu amvonu alu apostoliei nationalitatiiei române; ear' invetiacei lui, immediati si mediatu, continuandu cu insufletire oper'a acést'a, ajungu a vedé si invingerea si triumfulu luptelor lui.

In seri'a acestoru genii luminatori ai poporulu nostru nu potemu a nu aminti si pre barbatulu acél'a, alu cărui nume de barbatia — Andreiu — cá se retacu alte nenumerate ale lui fapte memoritóre — este nedespartitu si nedespartibile de Asociatiunea nóstra transilvana pentru literatur'a si cultur'a poporulu român. Ba tiner'a nóstra societate literaria s'a onoratu pre sine insasi, onorandu astadi amintirea acelu barbatu, carele cu demnitate ocupa locul seu intre cei d'antáiu ai nostri eroi spirituali, carele din increderea generala a facutu primii pasi preparativi pentru infintiarea acestei asociatiuni, a condusu prim'a ei constituire, a ocupatu scaunulu ei presidiale in cei siese ani d'antáiu ai vietiei, crescerei si consolidarei ei, si prin spiritulu seu petrunderu, manifestatu in fapta si in cuventu, i a aretatu calea si directiunea pentru toti tempii. Dá, evlaviosa adunare festiva, nu este o lauda vana, carea fatia de celu esitu din viéti'a pamentésca aru fi fára folosu, ear' fatia de santiénia acestui locu profanatiune, ci este o marturisire publica a incesi asociatiunei, ca Episcopulu, mai tardiu Archiepiscopulu si Metropolitulu Andreiu are o parte distinsa, cá se nu dicu partea prima*) de meritu la infintiarea Asociatiunei. „Se urámu” — dicea veneratulu nestore alu literatiloru romani transilvani**) la constituirea Asociatiunei, 23 Octobre 1861, — „se urámu si acelu mare barbatu alu na-

*) Este cunoscutu si o marturisesce metr. Siagun'a in cuventulu seu dela 9/21 Martiu 1861, ca primul impulsu la crearea Asociatiunei l'a datu dlu Septemviru Ioanu cav. de Puscariu.

**) P. Canonicu Timoteu Cipariu.

tiunei, carele dela inceputu cu caldura a cuprinsu la sinu-si si fára pregetu a condusu pâna in momentul de acum ideea acestei Asociatiuni, carea astadi din ideea trece in realitate! Dá, illustra adunare festiva, Asociatiunea nóstra a datu pentru presinte si venitoriu o proba stralucita de generositate si nobilitate de simtieminte, onorandu cu atát'a solenitate memori'a primulu seu reprezentante si presiedinte; si demintindu prin acést'a imputarea, ce ni se face adeseori de c'atra straini, ca românii aru fi nerecunoscatu fatia de binefacatoriu lor, ne inspira totu-deodata o incredere vesela in venitoriulu seu. Căci fára indoiéla cei-ce conserva cu reverintia amintirea binefacatoriloru trecuti din viétia, prin acést'a dovedescu, ca sciu apretiuu virtutelu lor; ear' celu-ce scie apretiuu virtutea, dovedesce, ca si elu insusi este virtuosu!

Ideea ce a condusu atátu pre Metropolitulu Andreiu, cátu si pre ceilalti bravi conlucratori si conluptatori la infintiarea Asociatiunei, a fostu aceea, ca mijloculu celu mai siguru, pentru de a prepará poporulu românulu o sórte mai buna, mai démna de densulu, e cultur'a, ear' conditiunea prima pentru propagarea culturai e literatur'a. Căci este unu adeveru constatat prin Istoria, ca nici unu poporu nu se póte urca la o cultura superioara, fára de a avé o literatura, si inca o literatura a sea propria, in limb'a sea, in modulu seu de a cugetá si de a simti, in traditiunile, datinele, credintiele sele. „Ce e strainu, dice poetulu limbei române, — nu se lipesce de sufletulu meu!” O literatura inasa, cá si o limba, nu o póte crea unu singuru omu, căci ele suntu expresiunea, tipulu si asemenarea spiritulu totale, ce viuéza si lucréza intr'unu poporu, din care individulu pre lángea tóte distinsse facultati, ce ara posedé, face numai o mica parte, unu atomu; ci acést'a este problem'a poporulu intregu, si mai de aproape problem'a intrunirii multor'a spre acél'asi scopu. Căci ceea-ce unui'a i este cu nepotintia, devine posibilu prin concursulu tuturoru séu celu putienu alu multor-a; ceea-ce nu scie unulu, este cunoscutu celui-laltu; ceea-ce gresiesce cest'a, cel'a corege si indrépta; ceea-ce unui-a lipesce, altulu alérga a deplinu. Acestu adeveru l'au recunoscutu si l'au aplicatu in viétia tóte poporele, ce tindu la civilizatiune; acestu adeveru l'au imbratisiatu cu tota caldura si s'au grabitu a-lu realisa cátu mai multu Metropolitulu Andreiu si toti onorabili barbati, cari impreuna cu densulu au pusu pétr'a fundamentala la acestu nobile edificiu alu spiritulu. De aceea incaldirea tuturoru inime-loru romanesci pentru acést'a intreprindere salutifera; de aceea cererea concursulu tuturoru spre ajungerea scopulu; de aceea lasarea la o parte a priviriloru de confessiune, de politic'a dilei, de stare sociala, — de totu, ce aru poté tiné si mai departe isolati si despartiti pre fiii poporulu nostru, si adunarea cu scumpetate a tuturoru momentelor, ce potu apropiá, intruni si consolidá, — concentrarea dupa cuventulu scripturei a tuturoru feluriteloru daruri intr'unu singuru spirit. „Ómenii” — dicea Metropolitulu Andreiu*) — „ómenii cá fapturi

*) Cuventarea Metrop. Andreiu in conferintia prima consultatúra dela 9/21 Martiu 1861.

ratiunale numai prin referintiele lor reciproce positive, prin comunicarea ideiloru, pareriloru si a iscusintiei (esperintiei), precum si prin imprumutarea puterei lor morali, intelectuali si fisice, cu privire la tempu si la locu, potu deveni la ajungerea destinatiunei lor, si la desvoltarea mai deseversita a poteriloru, ce le suntu loru innascute. Si iérase: „Asociatiunile desvolta principiulu celu mai inaltu alu vietiei si destinatiunei omenesci, spiritulu comunu si isvorulu a totu, ce este bunu si folositoriu.” Originea nóstra este un'a, un'a dorerea trecutulu, un'a starea presintelui, un'a privirea venitoriulu nostru; josu dar' pe terenulu limbei, literaturai, culturai cu tóte barierele despartitóre, si un'a se fia Asociatiunea nóstra, precum unulu este cerulu, ce ne cuprinde, unulu sórele, ce ne incaldiesce, — unulu pamentulu, ce ne nutresce! Isolatiunea nasce slabiciune, ear' intrunirea este mam'a puterei! — eata in dóue cuvinte ideea, ce dete viétia Asociatiunei, — idee, alu cărei primu reprezentante visibile a fostu Metropolitulu Siagun'a!

Ear' carea a fostu dela inceputu si este si are se fia pentru totu-déun'a *problem'a Asociatiunei transilvane*, spune insusi titlulu ei celu amplu si statutele ei, la cari in rendu cu alti barbati distinsi si devotati binelui poporulu nostru iéra aflámu lucrandu si pre Metropolitulu Andreiu, precum preste totu elu érá omulu fapteloru, nu numai alu cuventulu. Problem'a si tient'a ei este inaintarea literaturai, si preste totu a culturai poporulu român, va se dica inaintarea, innobilarea si perfectiunarea vietiei lui materiali, intielesuali si morali, — o tienta acést'a si o problema atátu de frumósá, atátu de inalta, atátu de salutifera, încátu cu dreptu cuventu inaugurarea Asociatiunei a fostu pentru romani o di de bucuria generala si de serbatóre nationala, si cu dreptu cuventu adunările ei anuali suntu dile de acelea, — dorere usoru de numeratu in trecutulu poporulu nostru! — cari dupa cuventulu Profetulu le-a facutu Domnulu, cá se ne bucurámu si se ne veselimu intr'en-sele. Căci ce poteá fi mai de doritu pentru poporulu nostru celu setosu de cultura, decâtu crearea unei corporatiuni, carea concentrandu pre cátu se póte poterile respandite si isolate, se lucre pentru stemperarea setei acelei-a, se deplinésca lacun'a multoru seculi plini de amaraciune, si se ajute a trece poporulu românulu din sclavia la libertate si din nópte la lumina! Căci vai! care sclavia este atátu de amara cá ignorantia, si care nópte atátu de grea, cá intuneculu spiritulu! Dá in adeveru la intrunire si cultura! Pentruca déca intrunirea e puterea, apoi cultur'a si libertatea spiritulu e lumin'a omenimei, si fericirea unui poporu e conditiunata de ambe acestea! Ear' cátu de aduncu a fostu petrunsu Metropolitulu Andreiu de tient'a acést'a, dovedésca faptele lui! Dovedésca concursulu lui celu considerabile materiale, la infintiarea Asociatiunei, la carea elu impreuna cu veneratulu — Archiereu, fericitulu Metropolitulu Alexandru Sterc'a Siulutiu se inscrisera cá primii membri fundatori, cărei-a consacrá o parte atátu de insemnata a osteneleloru sele, si cărei-a, cá unui pruncu nou nascutu cá se nu stea pe strade, cu ospitalitate adeveratu romanésca i deschide chiaru portile se-

minariului eparchiale. Dovedeșca interesele lui celui viu pentru realizarea Asociației, despre care interesu mi vine a dice cu Psalmistul, ca n'a datu somnu ochiloru sei, nici genoloru sele dormitare, până cându în restempu de 18 luni — Maiu 1860 până la Octobru 1861, — delaturandu toate pedecile, n'a aflatu locasiu, n'a ridicatu unu sionu sântu pentru cultur'a poporului seu. Dovedeșca zelulu si devotamentulu, cu care a condusu afacerile ei în restempu de 6 ani, spre visibila ei creștere si înflorire! Dovedeșca conlucrarea lui la unificarea ortografiei, la reintroducerea literelor strabune, la sprijinirea tinerimei studioșe, la încurajarea agriculturii, a meseriilor, a industriei, a științelor si a artiloru. Dovedeșca preste totu nesuini'ta lui întru desvoltarea tuturor poteriloru de viață, ce a aflatu în poporulu nostru. „Vremu, — dicea elu*) — vremu a desceptă prin mijloce natiunali facultățile, va se dica cugetările cele serine si serioșe în poporulu nostru, că se cunoșca ființa si destinațiunea sea si se o scia întrebuintă spre totu binele!“ Căci „puterea minții si a genului, științele si artele sunt, cari în dilele noastre dau poporeloru taria si le asigura venitoriulu!“ **)

În fine se arăta înaltimea spiritului Metropolitului Andrei prin direcțiunea, ce s'a silitu a da Asociației dela începutu. Purcediendu dela ideea cea sanatoșă, recunoscută astadi de toti barbatii literati, ca tota cultur'a noastră moderna trebuie se bazeze pe cultur'a cea vechea classica, nobilata prin spiritulu creștinismului, — ca calea culturii fia-cărui poporu trece prin Ellad'a si Itali'a, prin Aten'a si Rom'a, — Metropolitulu Andrei recomanda indata la începutulu Asociației studiulu clasicității antice ca punctu de mănecare la cultur'a noastră. În legatura cu această recomanda apoi studiulu literaturilor nostri natiunali, cu deosebire alu istoriciloru, si tinerea în onore a memoriei lor, fiindu petrunsu de acelu adeveru constatatu prin mii de exemple, si chiaru prin esemplulu poporului nostru, ca precum unu individuu singuraticu, asiă si o natiune întreaga perdiendu cunoscint'a trecutului seu, a perdu totdeodata si directiv'a presintelui, si aspirațiile venitoriului seu. Si în fine în conexiune cu acestu studiu alu trecutului pune la inim'a poporului nostru imbrățișarea tuturor științelor, tuturor dexterităților, tuturor artiloru si lucrărilor oneste, ce au aflatu apretuire si cultivare la poporele cele mai înaintate. Si precum toate actele acestui barbatu extraordinariu se distingă prin o vointia energica si prin o direcțiune chiara, concreta, resoluta, contraria teoriiloru seci si ne-fructifere, asiă si la înființarea Asociației densulu tinde totu la rezultate positive, practice, posibili, necesare, folositoare: la asigurarea ei prin legile patriei si recunoșcerea ei din partea puterii statului, la creșterea câtu mai curendu a fortiloru ei prin parsimonia înțeleptă si ecuilibru imbucurătoru între intrate si erogate, la iubirea de lucru si de osteneță a membriloru ei, la conlucrarea ei în concertu cu nesuini'tele omogene ale altoru popore, la desvoltarea vieții noastre natiunali romănesci, la îndreptarea egală a limbii române cu celelalte limbi din patria, si prin această la îndreptarea egală a poporului nostru cu poporele sorori compatriote, pentru care idee tocmai pe la anii 1860 se deschisese o era nouă, — tiente, la cari tindu luptele si suferințele seculari ale celor mai luminati si mai buni fii ai poporului nostru, si prin cari Metropolitulu Andrei devine demnu continuatoru alu acelu lupte si nesu-

inție. Si în toate acestea cunoscendu elu marimea problemei, greutatea tempuriloru si angustimea puteriloru noastre, ne recomanda prin fapta si cuvântu perseveranția de feru si sacrificiu din inima. Dar' mai presusu de toate urmandu apostolului gîntiloru, marelui Pavelu, nearăta dreptu calea cea mai înaltă, dreptu condițiunea condițiiloru pentru prosperarea Asociației, dreptu compasulu celu neminciosu, cărui'a totu-déun'ase-iuramam: iubirea, caritatea între membrii ei. Dă, nu mai vorbesce aici presedintele Asociației, ci vorbesce Arhiepiscopulu, ce radica mînile spre a binecuvîntă pre poporulu seu, vorbesce apostolulu Evangheliei lui Christosu, cându elu la încheierea constituantei dice: „Ne amu adunatu în caritate, ne despartim în caritate; de Domnedieu, că până la capetulu vécului se fia totu asiă!“ Dă — repetiau atunci inimile tuturor celor presinti, — dă, repetiau cu echo immitu inimile tuturor romăniloru, până la capetulu vécului sa fia totu asiă!

Acést'a este în putiune si debili liniamente o parte a vieții marelui barbatu, a cărui memoria onorăm prin această solenitate de doliu, — viața plină de cugetări înalte si salutari, plină de intențiuni nobile, plină de fapte neperitóre, plină de lupte onorifice si de triumfuri perpetue. Vai, căci a trebuitu se se stinga atât de curendu această viață scumpă! Căci a trebuitu se cadia atât de în graba această cununa de onore de pe capulu nostru! Căci a trebuitu se dispara atât de repede de pe cerulu natiunii noastre o stea de atare marime, unu meteoru atât de rar si plinu de lumina! Dar' nu! Se nu ne perdemu prin tângui si plângeri, cari nu potu schimba întru nimicu cursulu ursitei! „Pamentu esti, si în pamentu te vei întorče! este cuvântulu preaintieptulu creatoru dela începutulu creațiunei până la finitulu ei, — cuvântu sântu fără macula, cuvântu eternu fără schimbare! Dă, partea mortala a muritoriului odichnesce în sinulu mommentulu; dar' faptele lui mergu împreuna cu densulu, spiritulu lui viu și planéza asup'r'a tuturor creațiiloru sele de pre pamentu, planéza si asup'r'a acestei Asociațiuni. Întemeiata pe baze tari si sanatoșe, pusa în cale sigura si drépta, îndreptata iubirii si îngrijirii poporului nostru, ea va lucră necontentitu la resolvirea nobilei sele probleme; bá de si — că la toate lucrurile pamentulu atărna si de arile ei pondulu scaderulu si neajunselor omenesci, totusi se vedu de já în cei 15 ani ai esistenței ei frumoșe si nobile fructe; si fructele acestea, voru deveni din ce în ce mai copioșe, cu câtu ne vomu petrunderu mai multu de intențiunea, ce a condusu pre întemeierii ei, de problem'a, ce i-au pus, de direcțiunea, ce i-au datu. Dă, spiritulu lui Siagun'a ne sioptesce din mommentu barbat'a si statornicia neclintita în lupt'a ceasanta pentru cultur'a poporului; ne sioptesce devotamentu si abnegatiune personala fatia de problemele cele înalte generale ale Asociației; ne sioptesce pestrarea legaturii iubirii între noi, carea crește si sporesce puterile si garantéza succesele. „Aveti“ — ne dice spiritulu lui — „aveti perseveranția de feru, aduceți sacrificiu din inima, si pestrati între voi caritatea frătișcă! — întru aceste trei semne veti învinge!“ Si asiă, spiritu fericitu, carele Ti-ai pregatitu nemorirea aici si acolo, corpulu Teu, vasulu celu fragile, tierăna din tierăna, partea inferiōra a ființei Tale, odichnesce în pace în sinulu pamentulu, în umbr'a scumpei tale biserici, în brățiile multu iubitelui teu poporu! Eară tu, eliberatu de catușiele mortalității, urca-te din sfera'n sfera în regiunile luminei, din trépta'n trépta în imperiulu perfectiunei! Priimesce votulu de pietate si recunoscintia eterna, ce Ti datoresce această

Asociațiune, si care lu depune astadi aici că pre mommentulu osemintelor tale! Priimesce votulu nostru de îndreptare ca vomu pastră în onore numele teu si alu tuturor nobililoru tei conlucratori si conluptatori! Priimesce votulu nostru de apromisiune, ca vomu urmă urmelor vōstre celoru luminōse, convinsi fiindu, ca această onorare va fi cea mai démna de voi! Binecuvînta, precum în viața pamentéscă, asiă si din lumea spiritelor pre poporulu teu, si rōga pre parintele îndurărilor, se reverse darulu seu asup'r'a acestei nobile planțiuni a luminei, că se vieze, se înfloréscă si se fructifice spre prosperarea si fericirea multu cercatulu poporu romănu din generațiune în generațiune. Aminu!

La situațiune.

Sabiu în 10 Iuliu c. n.

(II.) Cestiunea orientala în locu de a se impacă iera pre câtu-va tempu, pentru că sa se mai chiarifice parerile, sa se mai cōca planurile compuse de unulu si altulu dintre marii diplomati ai puteriloru europene; ea devine din ce în ce totu mai acuta si ameninția a-si pretinde resolvirea sea definitivă, în contr'a tuturor calculărilor marilor diplomati si chiaru cu periclitarea păcii europene.

Impregiurarea ca serbiu nu fura favoriti de fortuna *) în întreprinderea lor belice, ci din contra ca după cum se pare tier'a lor propria are sa fia cucerita prin armele turcesci, impregiurarea acést'a neasteptata înmultiesce foarte complicațiunile de pân' acum.

Dă succedea Serbiei devingerea ostiloru turcesci si cucirirea provinciiloru învecinate locuite de slavi, atunci cestiunea orientala se resolvea în modulu acést'a si prin resoiulu acést'a particulariu, de jumetate si pacea Europei se restabiliă iera**) pre unu tempu ore-care, până cându adeca devenea si cealalta jumetate din cestiunea orientala pre deplinu cōpta si matura de deslegatu.

As't'a o putemu presupune cu tota siguritatea că o urmare naturale din principiulu de absoluta neinterventiune, acceptatu de toate puterile. Căci dăca suferi diplomati'a europēna odata că Serbi'a si Muntenegru se încépa resbelulu în contr'a Turciei, cu intențiunea cunoscuta tuturor a de a-si anectă provinciile slavice învecinate; atunci nu pōte încăpea îndoiēla ca trebuiă se suferă aceeasi diplomati'a si urmările practice ale întreprinderii tacite incuviințate de dens'a.

Cucirirea provinciiloru turcesci locuite de slavi, devenindu odata fapta complinita, castigă mai curendu seu mai târziu si recunoșcerea din partea puteriloru europene. As't'a o mijlocă fără îndoiēla influința puterii acelei'a, ce stă la spatele principatoru slavice beligerante. Si cu atât'a pōte ca se termină de asta data fur'i'a resbelulu.

Acum inși luându decursulu campaniei serbesci unu cursu de totu neasteptatu, devenindu verosimil că Serbi'a cea cutediătoare ea însă-si sa devina cucerita si supusa armelor turcesci, ore putemu presupune ca colosulu nordicu, care privesce în principatele beligerante, unghile sele întinse cu care adi mănă sa sugrume totulu ce cade în internulu cerculu formatu de poporațiunile slavice, — ore putemu presupune ca colosulu acést'a va remanea indiferentu pentru sōrtea promontoriiloru sele? Sēu ca în fine nu va lucră chiaru pre fatia spre ajungerea scopuriloru planuite pōte dar' negresitu acceptate din parte-i?

Ce aru urmă atunci pré lesne si o pōte închipui ori-cine, sciindu câtu interesu au toate puterile europene, că

*) Ba cam asiă se vede seracii!

**) Cu putința este dara nu e probabilu.

se nu devina chei'a porței de auru, în mînile colosulu nordicu.

Întrebarea înse este, de voru tienne seu nu voru tienne toate celelalte puteri europene, la interesulu generalu? Si de nu se va lasă un'a seu alt'a a fi orbita de asta-data de atare interesu alu seu specialu, pre care sa-lu platéscă apoi mai tardiu cu scumpe jertfe.

În totu casulu după cum stau înse lucrurile astadi abé se va puté încungiură intervențiunea armata, din partea puteriloru europene. Pretestu, bá chiaru si ansa de ajunsu pentru intervențiune, dau între altele si crudimile si devastările comise de turci, care astadi nu se mai potu trage la îndoiēla. Turci'a însăsi constată crudimile si devastările comise de ostasii sei încercându-se a le rectifică prin frās'a, ca ea nu recunoșce pre montenegreni si serbi de puteri beligeranti, ci simplu numai de rebeli si asfeliu nu se simte îndatorata de ai tractă conformu dreptulu gîntiloru. Cu frās'a acést'a înse nu se va scapă ea asiă usioru de responsabilitate înaintea județiului publicu alu umanității si Europ'a nu pōte suferi o atare tractare barbara spre batjocur'a evului presentu alu umanității! —

Neîncetându deci de voie buna crudelitățile si devastările acestea comise de turci, puterile europene cu esplicarea dreptulu gîntiloru trebuie sa le faca sferisitu. Si dăca nu aru succede în calea diplomati'a, chiaru prin fortia armata. —

Ací se nasce înse de sine întrebarea, ca ore carea dintre puterile europene apare în prim'a linia chieimata de a interveni? Si în această privinția nu suferă îndoiēla, ca conformu dreptulu gîntiloru, Austriei si Romaniei compete rolulu acést'a în prim'a linie. Atātu pentru-ca ele, fiindu vecinii cei mai aprōpe ai câmpulu de resoiu, sunt tot-deodata si mai multu amenințate în pacea lor interna si au mai multu a suferi urmările naturale ale resoiului din vecinătatea loru câtu si pentru-ca intervențiunea acestoru dōue puteri în sine e mai putienu periculōsa: de ore-ce nici un'a dintre puterile acestea nu are interesu (?) de a se largi în părțile rescutate. —

Austri'a înse si respective ministrulu ei pentru afacerile straine, se feresce că de focu de intervențiune. Urmarindu cum se vede politic'a specialu ungurésca, carea temendu-se de vre-o anectare si prin trens'a de întărirea elementulu slavicu în Ungari'a, afla în giurstarea ast'a periclitarea preponderanței elementulu magiaru, si de aceea se teme chiaru si de umbr'a largirii marginiloru imperiulu. În favorulu Turciei negresitu ca aru întrevin mai bucuros diplomati'a magiara. Fiinduca în esistența giurstărilor din imperiulu otomanu, afla ea unu radiem pentru esistența giurstărilor noastre si pentruca numai remanendu Turci'a până în urma învingătoare, nu s'aru schimbă chart'a Europei.

Venindu odata lucrulu la intervențiunea armata, se întielege, ca acést'a numai atunci nu aru sgudui pacea europēna si nu aru fi casus belli, pentru un'a seu alt'a dintre puteri, în contr'a puterii intervenitōre, cându intervențiunea s'aru efectui pre bazea învoirii tuturor puteriloru decidiătoare.

Noi dorim că venindu lucrulu la intervențiune, învoirea acést'a sa nu lipséscă dintre puteri; pentru că sa nu se transplante fur'i'a resoiului si aici în patri'a noastră, bătuita si altcum de destule lipse si neajunsuri.

Resbelulu.

31 Iuliu.

Dela caderea Kniazevatiului si a Zaiciarului nu s'a mai întemplat pre teatrulu resbelulu nimicu mai de

*) Cuvântulu Metr. Andrei în conferința preconsultativă din 9/21 Martiu 1861.

**) Cuvântulu Metr. Andrei la încheierea adunării de inaugurare si constituire, 26 Octobru (7 Novembre) 1861.

mare însemnată. Colonelul Horvatic stă pre înaltimile dela Topla, departare de două ore apse apuse dela Kniazevatiu. Armat'a lui Lesianin, după unele sciri acum a colonelului Beker, s'a retrasu spre Paracinu și ocupă pasurile care duc spre Paracinu. Turcii abia în 9 Augustu s'au asediatu în Negotinu și au înaintat spre Cladov'a lângă Dunare. Victori'a turcă dela Kniazevatiu și cele dinaintea Zaicărului se vede că au obosit și pre turci și asiă mai dau dileloru rendu pentru că sa se mai reulăga. Turcii se dă cu socotela ca au perdutu la luarea Kniazevatiului preste 3000 morti și vre-o 4800 vulnerati.

În părțile sudu-ostice ale Serbiei operăza ofensivă Dervisiu pasia. După o hartiutură lungă serbii fura respinși în 8 Augustu decisiv și se retragu înapoi întru țierei.

Adunarea generală a Asociațiunei.

La 11 ore s'a deschis adunarea de dlu presedinte Iacobu Bolog'a, permițându deschiderei o cuvântare în carea face o reprimăre asupr'a acoloru 15 ani de viață ai Asociațiunei.

Presedintelui a răspuns dnl Dr. G. Silasi, precându după usulu de până aci se cuvenea că sa răspunda unu domiciliatu în loculu unde se tiene adunarea. După răspunsu Asociațiunea întreaga merge la biserică gr. or. din cetate unde sub pontificarea Escel. Sele a Archieppului și Metropolitului Mironu Romanul se celebră parastas pentru memoria intru fericire repausatului Archieppu și Metropolitu Andreiu Bar. de Siagun'a. Cu ocaziunea acest' dlu As. cons. clasică, carea merita a fi cetită de toti români.

După seversirea parastasului s'a distribuit între asistenti biografi'a (necrologulu) compusa de Par. Archimandritu și Vicariu archpp. N. Popea și ospetii reuniunei se întorseră în loculu sedintielor spre a continuă discușiunile. Se ceti raportulu comitetului centralu, alesera comisiunea bugetara, o comisiune pentru primirea de noi membri, o comisiune pentru propuneri și cu aceste s'au terminat sedintia de adi.

După acest'a a urmatu prândiulu comunu la „Coron'a Ungariei.” Sirulu numeroseilor toate se deschise prin dlu presedinte care toată în sanătatea Majestății Sale a Imperatulu și Regelui nostru și a casei dinastece.

Despre sedintintiele de Vineri și Sâmbata și încheierea Adunării precum și despre concertulu executatu Joi s'au balulu tîenutu Vineri s'au, cari au reusitu bine, vomu raportă pe largu în numerulu viitoriu.

Bucerdea Vinosa în 26 Iuliu v. 1876.

Dle Redactoru! De multe tempestăți de ploia și esundări de ape mari ce au fostu în acestu anu mai preste totu, nu scapă nici acestu tîenutu de sub muntii apusenii. Mai întâi se stricau viile de bruma asiă de tare încâtu în unele locuri n'au ramas mai nimic'a; acum Vineri s'au dela 8—10 ore în 16 Iuliu v. a. c. veni o tempestate atât de grea — mai întâi cu ploia apoi pietra și iera ploia cu ventu mare — încâtu doborî și sdrobî viile, innecă cucuruzele și ierburile; apoi paraele si valea asiă au venit de mari și înfiorătoare încâtu au ruptu și manatu grajduri cu vite, siuri cu grâu, siopuri cu buti și totu feliulu de recuise economice; au innecatu animale, ba și unu omu și află sfersitulu în undele viforoseilor ape. O astfelu de apa — după cum spunu cei betrani — n'au fostu de cându e Bucerdea... Dăru cu multu mai periculosa au fostu ap'a în Cricău unde au innecatu 10—13 omeni....

Asiă dăru de struguri e putiena speranția; dăru celelalte sunt bunișore totuși. Tocmai cându încheiamu acestă mica corespondință, unu sermanu calatoriu 'mi inmultă materi'a — care de altmintrenea au fostu destula și mai înainte; deci permițemi sa continuu inca putienu!

Descriindu intemplantarea de susu, audu pe strada o voce straina necunoscută, si mai multe voci copilaresci; dar' ce sa vedi si ce sa audi? Sermanulu calatoriu era unu ostasiu vechiu în servitiu, cunoscatoriu de 5—6 limbi, dăru apoi slabutiu și amaritu, caută mila și ajutoriu; iera îndareptulu lui venea vre-o 7—8—9 copii, dela 7—12 ani (cum aru fi mai buni de șola) aruncandu cu petrii după bietulu amaritu, strigandui feliurite cuvinte batjocoritoare și ridiendulu —

După o încercare, din parte-mi a-i face sa-si recunoască gresial'a si sa se îndreptede, me luara în risu si fugira, aruncându în gradini cu petrii, apoi fusera petrecuti de o femeia cu cuvinte demne de ei si de parintii lor. Pe aici pe la noi care scie jucă, chiui — strigă mai bine si mai frumosu, care e mai tare — fisice, — si care scie sudui (injură) mai gróznicu si mai crâncenu, acela cu copilu său omu... sermanulu calatoriu fu petrecutu până la mine că odinioară Eliseiu... ce diferință mare este între „satulu cu șola” si „satulu fără de șola”!

R o m a n i a.

De cându s'au schimbatu guvernulu în Romani'a si au luat liberalii locul conservatorilor, nu e di în carea „Romanulu,” sa nu anuncie publiculu, ca „natiunea suverana” a fostu la înaltimile misiunei sele, ca vindeca ranele țierei înfipte de guvernulu din trecut, si alte vorbe de altmintrenea frumoșe si înalte, cari se repetescu de mii de ori si în desbaterile camerei deputatilor.

Sa ne întorcem înse privirea dela vorbe la fapte asiă după cum ni le face cunoscute citat'a foia, dăru desbracate de fraseologia, si sa cercăm ce s'a facutu pentru Romani'a în tempulu celu din unele puncte de vedere scurtu si din altele forte lungu? S'a votatu o conventiune cu Russi'a eredita dela guvernulu trecut si s'a datu guvernulu trecut în judecata. Resultatulu acest'a e pentru Romani'a pre de o parte prea putienu si pre de alta parte pre multu. Pre putienu, pentruca în tempulu desbaterilor celor lungi atingătoare de dăru în judecata se putea face multu bine țierei, pre multu, pentruca o unica sedintia din acele în cari se acusa ministeriulu trecut era pre de ajunsu sa intunece si sa vateme prestigiulu Romaniei.

Judecat'a ulterioară despre situatiunea acest'a, trista pentru Romani'a, si creata prin concursulu unei camere liberale cu ministeriu liberalu, nu o facemu numai noi, ea este dejă facuta de insusi primu-ministrulu situatiunei celei nouă, de dlu M. Cost. Iepureanu.

Acest'a dicea în sedintia dela 24 Iuliu, cându respunse deputatulu Flev'a si camerei la cuvintele de recunoscintia si gratitudine asiă:

„Dloru, sunt forte simtitoriu la cuvintele atât de magulitoare pentru mine, rostite de d. Flev'a.

Numerose voci: Unanimitatea Camerei.

D. Manolaki Kostaki: Sunt forte simtitoriu la manifestatiunea onor. camerei. Si deca 'mi mai este permis, a-si adaugă o singura dorintia, la realisarea cărei'a a-si voi sa lucrezu pentru țier'a acest'a. Acestă dorintia este: *intarirea garantiilor constitutionale, cari după mine sunt inca departe de a fi garantate astfelu cum se cere într'unu statulu liberu si constitutionale.*

Cuvintele următoare ale ministrului Bratianu:

„Onorabila Camera! că si ono-

rabilulu d. Manolachi Costachi sa fiasicuri ca încâtu privesce intarirea drepturilor si garantiilor constitutionale, ne va gasi totu-deun'a alături cu d-sea, si nu vomu stă pre acestă banca decâtu pentru a intari si garantă acele libertăți (Aplause)“ au fostu fără de nici o putere, căci dlu M. C. Iepureanu încheia:

Voiu asceptă realisarea ingamintelor ce s'au luat de partid'a liberala atunci cându eramu în lupta.

Judecat'a noastră este dăru întarita de persón'a cea mai competentă, căci nepreocupată, si este sustienuta de dlu ministru Bratianu, capulu partidei liberale, carele în putienile sele cuvinte, fără sa voiescă lasa ne refrante cuvintele dlui Iepureanu.

Unu corespundinte scrie la 3 Augustu la „Pest. Ll.” asupr'a situatiunei în Romani'a astfelu:

Pre cându la hotarele nostre bubue tunurile, deputatii din camera n'au altu lucru mai grabnicu de ispravitu decâtu sa dea pe fostulu ministeriu în judecata si în deosebi pe oficialii jidovesi dela drumurile de feru pe usia afara. „Nemtii” sunt aplecati spre betia si demoralisăza pe tredii lor colegi români. Jidovii cu tôte ca nu au nici unu dreptu si suferu sicăni nu voru de locu sa se identifice cu români. Ministrulu lucrărilor publice a prezentatu o lista, prin care se arata starea personalulu dela drumulu feratu indicandu-se natiunalitatea fia-cărui oficialu, de unde se vede, ca jumetatea legale a functunarilor e de natiunalitate română. Dlu I. Ghic'a nu voiesce sa mai concēda acest'a din cauza ca multi jidovi s'au furisiatu pe nesimțite în servitiu sub nume romanescu. Jidovii se sciuromanisă într'unu modu forte eftinu acatiandu pre obligatulu „escu” de numele lor. Ministrulu sa stērga dăru fāra gratia pe „Herculescu si Iosefescu” din lista. Se vede deci usioru din aceste desbateri nevinovate, ca cei de aici nici pe departe nu se cugeta la unu resbelu. Caus'a simpla la acest'a e ca lipsescu două conditiuni din cele mai necesarie, adica banii si o armata gat'a de lupta. Ceea ce la conservativi era unu principiu pronunțiatu e la liberalii voiosi de actiune numai resultatulu lipsei. Nu e mirare ca cei de aici setienu asiă precisu de neutralitate. Conducatorii actuali ai statului aru voi sa corespundă în tôte laturile. Pre cându fatia cu Pört'a simuleza pretenia, permitu de alta parte sa se dea Russiei si Serbiei neconditiunatu tôte. Agentii revolutionari serbo-bulgari 'si joca mendrele pretotindene ne impedeati. Pe fia-care di trecu militari si provisiuni din Russi'a spre câmpulu de resbelu. Se vorbesce ca generalulu Kauffmann, cuceritoriulu dela Chiva, a trecut pe aici impreuna cu multi oficeri din statulu majoru. (Scirea acest'a s'a dementitu degiă.)

Pre cându press'a liberala injura barbatesce pe fostulu ministeriu si vede în spiritulu pe dlu Catargiu topinduse în temnitia seu celu putienu stigmatizat în publicu, jurnalele conservative invinovatescu pe ministeriulu de acum ca în privint'a politice di afara a compromis prin necapabilitatea lor statulu român.

Ei resonēza asiă: Romani'a 'si castigase prin atitudinea sea corectă sub ministeriulu conservativu respectulu Europei. Acestei atitudini i s'a datu espressionu pe fatia si din partea principelui si a camerei. Dăru partitulu actiunei prin memoriulu seu neoportunu a facutu pe statulu sa piēda acestă reputatiune si fruptele ei, cari între impregiurările actuali aru fi de unu pretiu nu neînsemnatu. Sfersitulu complicatiunilor orientali nu se pōte prevedē. Luându dimensiuni mai mari si rapindu si pre Romani'a cu sine, nimenea nu se va interesă de sōrt'a ei. Provocarea la tractatulu

de Parisu, unic'a garantia a autonomiei sele, va fi cu atât mai putienu ascultata cu câtu pretensiunile esorbitante ale Romaniei invōlva cea mai flagranta vatamare a tractatulu de Parisu. De voru luă inse aceste complicatiuni unu cursu mai liniscitu si se voru compune într'o conferintia, Romani'a 'si va pierde ori-ce pretensiune de rebonificare pentru neutralitatea sea, căci puterile au venit acum la convictiunea, ca acest'a neutralitate nu a fostu de locu spontana, ci numai urmarea intetitărelor relatiuni interne si externe.

Acest'a e resonamentulu pressiei conservative si ea deduce din tôte aceste ca ministeriulu „rosiu” va avē o durată scurtă.

Totu acestu corespundentu scrie în 4 Augustu din Bucuresci:

Ce mai spectacolu ofera mic'a Romania astadi Europei! Atât de tinera si totuși atât de civilisată! De n'amu avē altu lucru ne amu incrușisă mânia mirândune de atât a civilisatiune. Unuspredice ministri dejă pre banc'a de aculare si cum se vede list'a proscrisiloru nu s'a terminatu. Fostulu ministru de agricultura Rosetti, acum membru la curtea de cassatiune, a îndreptatu cătra camera deputatiloru o scrisōre, în care se rōga de „onōrea” de a i se permite sa siēda pe banc'a de aculare cu colegii sei de odinioară. Comitétulu instituitu de camera, care în acel'asi tempu va urdi acus'a si va face si incusitiunea, constă din deputatii ultraradicali Dimitrie Bratianu, Anastasiu Stoiloianu, Nicolau Fleva, Nicolau Voinovu, Eugeniu Stănescu, Dimitrie Giani si Ionescu, celu din urma nu e unu rosu de adeveratu calibru dăru că selbatu totuși sta între partide.

Rosii au de cugetu sa puna pe ministri incusati în arestru preventiv si sa dispuna sequestrarea averei lor. Unii dintre ministri incusati sunt forte bogati. Asiă se dice ca Cantăcuzenu se bucura de unu venit de unu patraru milionu pe anu, acest'a afirmatiune pote ca e esagerată. Ministrulu presidentu Epureanu, apoi ministrulu de interne (Vernescu) si de instructiune (Chitiu) nu se putura imprietini cu ide'a, că comitetulu din camera se fia investitu si cu functiunea juditiale de incusitiune, precum si cu arestarea si sequestrarea: deci Epureanu 'si dede dimisiunea si întregu cabinetulu urmă esemplulu presidentulu seu. Ori-care se va incredinția cu formarea noului cabinetu, Cogălniceanu seu Brateanu, camera nu va scapă la nici unu casu de sōrtea de a fi disolvată, căci cu o camera, în care *passiunile private* duc primulu rol, nu va putē purtă nici unu ministeriu regimentulu. Întrég'a aculare se infatisăza cându că resbunare de partida, cându că resbunare privata. Unu membru din comitetulu de aculare si incusitiune numitu, Flev'a, a locuitu sub ministeriulu Catargiu mai multu tempu fără voi'a se în temnitia statulu, alu doilea membru din comitetu si referentulu acusei, vice-presidentulu camerei Stoiloianu, fū trasu la cercetare că procuratoru pentru unu furtu de 10 lire ce se dice ca le a luat unu tieganu. Reu sta trēb'a cu o tiēra, în care lupt'a de partide degenerēza în atare modu si nu e de invidiatu principele, care are sa alēga acolo consiliari.

V a r i e t ā t i.

(†) Fiicele Isi'a ved., Stan'a casat. Alemanu Bratu, Paraschiv'a casat. Ioanu Respopu, Mariti'a casat. Dem. Bărza, Sabina, Magdalen'a si Maria, anuncia în numele nepotiloru si a tuturor consăngeniloru cu anim'a frântă de dorere, repausarea multu iubitului

loru tata **Iacobu Ciuceanu**, carele dupa impartasirea cu St. taine, dupa unu morbu greu in etate de 68 ani 'si dete nobilulu seu sufletu in mânil creatorului in 11 l. c. pre la 11 ore noptea.

Remasitiile pamentesci ale repausatului se voru inmormenta in 2/14 Augustu a. c. la 1 ora dupa amedi in cimiteriulu gr. or. din opidulu Rasinari pentru eternulu repausu.

Se invita deci toti amicii si cunoscutii repausatului la petrecerea acestui actu funebru.

Rasinari, 31 Iuliu (12 Aug.) 1876.

* *La cursurile supletorie.* Subscrisulu asi fi de parere — deca pre Venerabilele nostre Autoritati scolastice aru afla de bine si deca aru fi bani la dispositiune pentru drumu, — ca conducatorii cursurilor supletorie totu-déun'a mai inainte sa se coadune la o sedintia conferentiala — preliminaru spre consultare in Sibiu, despre purcederea in uniformitate cu obiectele de pertratatu la cursulu din acelu anu. In Sibiuu dicu pentru-ca acolo se afla pre onoratulu corpu profesoralu pedagogicu-teologicu etc. care aru dá cele mai bune informatiuni.

Mai departe, fiindu-ca intre alte obiecte de pertratatu, s'a pusu pentru cursurile din acestu anu si „planulu de invetiamentu“ in care se cuprindu si unele „legi scolarie“, asiá cu ocaziunea desbateriloru asupr'a acestoru legi, a si recomendá, deca 'mi e permis, onoratorulu corporatiuni invetiatoresci, bá le rogu, deca va iertá tempulu, a luá spre critica si „legile scolari disciplinare“ publicate de subscrisulu in „Telegraf. Romanu“ nr. 20 din 1875 cá unu feliu de ajutoriu spre completare.

Teodoru Popu,

Locu deschisu.

Roscani in Iuliu 1876.

In colónele „Tel. Rom.“ Nr. 42 a. c. sub titulu Roscani la inaltirea Domnului aparú o corespondintia privitoare la alegerea de parochu in Roscani, la carea subscrisulu cá atacatu me semtu indatoratu a reflectá urmatoarele:

Comitetulu parochiale din comun'a bis Roscani de langa Dobr'a, in carele dlu I. M. se afla cá presiedinte, ier' subscrisulu cá notariu, deca erá condusu de spiritulu disordinei si a stricaciunei in vieti'a bisericesca constitutionalu, de buna séma nu escriá concursu pentru intregirea parochiei, pre bas'a regularei acelei'a din 1872 si ca ori cum aru fi avutu se urmedie nu aru fi cerutu sfatu dela intieptulu d. corespondinte dar' se vede ca escriindu-se concursu pentru intregirea parochiei pre bas'a regularei acelei'a, nu s'au afluat omeni de disordine si stricaciune; si prin urmare aceea este numai o scornitura din ura personala.

Ca au competatu destui e minciuna — fiindu numai trei competenti, cu numele: Nisc'a, Rubinoviciu si Apahideanu dintre cari celu dintai, pentru abusu s'au eschisu din lista de candidat, alu doilea perondendu in tempu de vre-o 6—8 ani mai multe parochii in Ungari'a, Banatu si Ardealu, s'au consideratu de omu nestatornicu, ier' alu treilea si-au trasu ur'a poporului asupr'asi prin cuventarea ce a tennutu ocaziionalmente in biserica din Roscani cu manusi in mâni, a la domnu mare, in care cuventare 'si perduse la finitu firulu, incatu numai consuná de locu cu inceputulu, precum si prin aceea ca densulu a fostu..... de d. arendatoru Draskovits in crism'a mare a Dobrei, si asiá poporulu dintre toti trei nu iau convenitu nici unulu cá se póta alege, ca poporulu n'au voitu a se tienne de conditiunile publicate in concursu, au fostu si este

causa, ca clericii setosi dupa parochia, promitu si se invoiescu a servi si cu salariulu din tempurile patriarchale dupa cum se esprima intieptulu d. corespondinte ba dora si mai lesne, care casu tocmai la noi avu locu. Apoi la a dou'a alegere, ca fostulu invet. si acum not. I. M. aru fi provocatu poporulu se remana prelanga salariulu celu vechiu, nu e dreptu, asemenea si ca aru fi trasu judelui cu ochiulu este numai o minciuna, — dar' ca s'au sculatu alu doilea prorocu, suntu pe deplinu convinsu, ca onoratulu publicu nu va crede, nefiindu acum'a vremile in care se traiesca prorocii; dar' ai naibi mai suntu invetiatii, candu vorbesci adeverulu te numescu prorocu, atata observu. numai ca invetiatiulu d. corespondinte esplica reu cuventulu prorocu, dicendu ca subscrisulu a disu ca in tote comunele e totu cá in betrani, inse prin aceea n'au prorocitu, fara au spusu purulu adeveru dupa cum este, dar' ca aru fi disu ca mar. cons. ii silesee a face salariu bunu, este numai o scornitura minciuna a probatului in sciintia d. corespondinte si aceea cu atata mai vertosu, ca dupa tempulu in care traimu astadi, salariulu parochului din betrani e intr'adeveru mai bunu ca celu statoritu la regularea parochiei, putandu-se cu multu mai usioru decatu banii gat'a in casa, precum singuru reposatulu parochu Ganea s'au declarat, ca densulu prin regulare in locu se castige au perditu. Aci se vede ca s'au pacalitu invetiatiulu d. corespondinte cu inchipuirea ca scie totu, carea insusire de comunu o posedu. Pre candu subscrisulu impreuna cu d. I. M. ne-amu datu tota stradani'a intr'acolo cá poporulu spre usiurimea lui se remana prelanga salariulu statoritu in bani, avendu a servi celu mai de frunte Nr. numai 2 fl. 40 xr. v. a. salariu anualu parochului si alta nimic'a, ier' dupa datina de mai nainte unu Nr. de frunte se intielege, inzestratu cu familie, va solvi 7—8 fl. salariu anualu parochului.

Ca pe intieptulu d. corespondinte... putienu lu intereséza persón'a d-lui I. M. se póte, cáci cá unulu ce nu se tiene de multu prin partile acestea, nu-i suntu cunoscute faptele d-lui I. M., dara publiculu din pregiurime va judeca dreptu. — Altcum erá bine deca lasá trecutulu altor'a, si cugetá la prezentulu densului, carele numai de putieni ani in partile nostre si-au castigatu de ne amica pre cea mai devotata inteligentia. —

Ca subscrisulu aru fi trasu in totu anulu remuneratiune din ajutoriulu invet. meritati, nu-i e dreptu, cáci in tempu de 16 ani ce servece cá invet. numai in anulu trecut au fostu remuneratu, despre ce intieptulu d. corespondinte sciindu n'au potutu tacea.

In fine ca scopulu nostru aru fi sa alegemu pe unulu de panur'a nostra preste care se dispunemu si spiritualmente, nu e dreptu! cáci de ni erá acel'a scopulu apoi din cei doi competenti, afara de alu treilea cu manusile in mâni, puteamu alege pe oricare. — Dara fie siguru invetiatiulu d. corespondinte, ca poporulu credinciosu din Roscani si cu elu si noi ori si candu, nu va alege parochu, nici omu prostu care sa se acomodeze numai dupa dispunerea altor'a, dar' nici tranture invetiati, prin care procedere nu va comite nici un'a smintela, — dupa cum ii place intieptulu d. corespondinte... alu invetiatu.

Sofroniu Furc'a,
invetiatiu.

Burs'a de Vien'a.

Din 31 Iuliu (12 Augustu) 1876.

Metalicele 5%	66 40
Imprumutulu nationalu 5% (argintu)	70 —
Imprumutulu de statulu din 1860...	111 —
Actiuni de banca	852 —

Actiuni de creditu	143 90
London	123 50
Obligatiuni de desdaunare Unguresci	83 —
„ „ „ Temisiorene	72 50
„ „ „ Ardelenesi	73 50
„ „ „ Croato-slavone	84 50
Argintu	103 50
Galbinu	5 90
Napoleonu d'auru (poli)	9 79
Valut'a noua imperiale germána	60 40

Publicare.

In 30/8 Augustu 1876 la 11 ore inainte de amedi se va tienne in cancelari'a comunei Parau langa Siercai'a licitatieune minuenda publica despre cladirea unei biserici greco-orientale acolo.

Spesele cladirei suntu urmatoarele:

1. Lucrulu de zidariu fara materialu 6700 fl.
2. Lucrulu pietrariului 88 „ 80 cr.
3. Bardasitulu fara materialu 1055 „
4. Masaritulu 592 „
5. Lucrulu lacatariului si alu faurului 1423 „ 50 cr.
6. Lucrulu de Pleu 993 „
7. Lucrulu glajeriului 227 „ 40 cr.
8. Spoitulu 200 „

Laolalta: 11279 fl 70 cr.

Cá vadiu suntu de depusu 5% dupa sum'a strigarei.

Pana a nu se incepe licitatieunea, se primescu si oferte in sa sigilate si cu vadiu prevediute.

Conditiunile licitatieunei, precum si planurile si fipsarea spseloru se potu vedea 14 zile inainte de licitatieune la oficiulu parochialu gr. or. in Parau.

Parau 28/16 Iuliu 1876.

Comun'a bisericesca gr. or.
(3—3)

Nr. 45/1876 — adm. prot.

Concursu.

Pentru parochi'a vacanta de clas'a a III Bretea-Muresiana protopresbiteratulu Iliei prin acest'a se publica concursu pana la 29 Augustu 1876 st. v. in care di se va tienne si alegerea.

Emolumentele suntu:

- a) Casa de locutiinta impreuna cu curte si gradina.
- b) Folosirea cimiteriului santei biserici.
- c) In naturale dela 120 numeri cate un'a ferdela de cucuruzu in bombe.
- d) Cate un'a di de lucru dela fiecare numeru, parte cu palmile parte cu vitele.
- e) Venitele stolari indatinat, cari computeate tote in bani facu sum'a de 448 fl. v. a.

Doritorii de a ocupa acest'a parochia au a-si aterne concursele lor instruate conformu dispuetiunilor stat. org. la subscrisulu pana la terminulu susu indicatu.

Gurasad'a in 27 Iuliu 1876.

In contielegere cu comitetulu parochiale.

Alecsiu Olariu m/p.
(2—3) adm. protop.

ad Nr. 40 1876.

Concursu.

Pentru ocuparea statiunei de parochu din comun'a Roscani, protopresbiteratulu Dobrei, se escrie prin acest'a din nou concursu cu terminulu pana la 29 Augustu st. v. a. c. in carea di se va tienne si alegerea.

Emolumentele suntu:

1. Cuartiru naturalu cu gradina de 800 stang. □
2. Portiune canonica 15 jug. 1022 stang. □ aratoriu, 6 jug. 665 stang. □ fenatiu.
3. Dela 160 case cate 2 mesuri cucuruzu nesfarmatu, si stol'a usuata. Tote aceste la olalta computeate dau unu venitu anualu de preste 400 fl. v. a.

Doritorii de a ocupa acest'a parochia au a-si aterne recursele lor instruite in sensulu statut. organ. la

subscrisulu pana la terminulu indicatu, presentandu-se in vre-o Dumineca la biserica, pentru de a-si areta desteritatea in cantările bisericesci si tipicu.

Dev'a in 15 Iuliu 1876.

Pentru comitetulu parochialu

Ioanu Papiu

protopresb. Devei si

(2—3)

adm. prot. Dobrei.

Concursu.

Pentru ocuparea postulu de invetiatiu in clas'a II-a la scol'a confes. gr. or. din Lancramu se escrie concursu pana in 12 Sept. st. v., in care di va fi si alegerea.

Lef'a anuala e 300 fl. v. a. cari se voru radica in cuartale anticipande din casa alodiala. —

Doritorii de a ocupa acestu postu au a-si aterne suplicele lor instruate cu: atestatu despre absolvirea a celu putienu 4 clase gimnasiale. —

Atestatu despre absolvirea cursului pedagogicu seu teologicu.

Atestatu de calificatiune — pana la terminulu susu numitu oficiulu protopresbiteratu in S. Sebesiu.

Lancramu in 27 Iuliu 1876

Comitetulu parochialu

Isidoru Blag'a,

parochu.

2—3

Ioanu Casioltianu.

Concursu.

Pentru ocuparea a trei statiuni invetiatoresci la scol'a de meserii a scaunului Orastiei se escrie concursu cu terminu pana in 1 Septembrie a. c. cal. nou.

Emolumentele suntu pentru o statiune 360 fl. pentru celelalte doué cate 260 fl. la anu.

Conditiunile suntu:

1. Absolvirea cursului pedagogicu respective pedagogico-teologicu.

2. Pe langa cunoscintia limbei romane cá limb'a propunerii, se cere a sci inca un'a din limbele patriei (unguresce seu nemtiesce) in care asemenea sa scie propune.

3. Pentru ocuparea statiunei intai cu salariulu de 360 fl. se cere inca a fi absolvitu gimnasiulu, si a fi depusu esamenulu de maturitate; pe langa acest'a cunoscintia limbei magiare, in care sa póta si propune.

Concurentii au a-si adresá rogările sale instruate cu documentele recerute subscrisului presiedinte alu numitei scoli.

Orasti'a in 28 Iuliu 1876.

(3—3)

Dr. Tincu.

A. Schwabe

Medicu diplomatu si magistru de dentistica are onóre a enuncia P. T. publicu deschiderea pracsei medicale pentru dinti.

Locuinti'a strad'a Cisnadiel
3—3 **Nr. 18 in Sibiu.**

De arendatu.

Fontanile de apa minerale dela Valcele (Elöpaták) suntu de arendatu incependu dela 12/24 Aprile 1877. Arendarea se face in locu la 17 Augustu c. n. anulu curentu. Doritorii potu vedé conditiunile: in Brasiovu: in comptoriulu dlui Constant Steriu, — in Sepsiszt. György: la domni frait Bogdianu, — in Valcele: la Directiunea báiloru.

Intrun'a se face cunoscutu ca in anulu acest'a se va tienne celu dintaiu tergu de cai, concesu de inaltulu ministeriu reg. ung. in 17, 18 si 19 Augustu.

Valcele in 5 Iuliu 1876.

Composessoratulu báiloru.
(5—6)

Editur'a si tipariulu tipografiei archidieceasane.

Redactoru respundietoriu **Nicolau Cristea,**